

10 September 2022
AGIOS PROKOPIOS

14 September 2022
AGIOS PROKOPIOS

17 September 2022
CHORA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

*A Musical journey
from Ancient time to
Classical and Pop music*

Program by
Carla Zanin
Federico Bardazzi
Marta Salvatori

14 September 2022
AGIOS PROKOPIOS

Ομηρος, Dante & Bob Dylan

*Music and Poetry through the millennia
Concept by Carla Zanin*

Choir Master Marta Salvatori
Conductor Federico Bardazzi

CONSERVATORIO DI MUSICA
"G. PUCCINI"
LA SPEZIA

in collaboration with

EXPERIENCE
European Union Erasmus+ Project

Ikos Mousikohoreftikon Kalitechnikon Omadon
Prokopios Arts Festival

Conservatorio Puccini La Spezia Italy
Liceo Musicale Cardarelli La Spezia Italy

in collaboration with
Accademia Europea di Firenze
Opera Network

Saturday 10 September 2022 Agios Prokopios
Saturday 17 September 2022 Chora

A Musical journey from Ancient time to Classical and Pop music
Program by Federico Bardazzi, Marta Salvatori, Carla Zanin

Wednesday 14 September 2022 Agios Prokopios

'Ομηρος, Dante & Bob Dylan

Music and Poetry through the millennia
Concept by Carla Zanin

Choir Master **Marta Salvatori**
Conductor **Federico Bardazzi**

Ikos Mousikohoreftikon Kalitechnikon Omadon

President Nikolaos Laurent Michel Karavias Della Rocca-Barozzi

Prokopios Arts Festival

Artistic Director Elena Kiseleva

Conservatorio di Musica Giacomo Puccini La Spezia

Director Giuseppe Bruno

International Relations Coordinator Federico Bardazzi

Liceo Musicale Vincenzo Cardarelli La Spezia

Principal Sara Cecchini

Vice Principal Liceo Musicale Valentina Renesto

Erasmus + Coordinator Lorenza Marchesini

Accademia Europea di Firenze

President Donatella Santosuosso

Project Manager/Coordinator Outgoing Mobility Sector

Roberto Maestrini

Opera Network

President Carla Zanin

Artistic Director Paolo Bellocchi

Wednesday 14 September 2022 Agios Prokopios

Όμηρος, Dante & Bob Dylan

Music and Poetry through the millennia

Concept by Carla Zanin

Choir Master **Marta Salvatori**

Conductor **Federico Bardazzi**

Program Federico Bardazzi, Carla Zanin

Musical Arrangements Federico Bardazzi, Marta Salvatori, Debora Tempestini

Transcriptions Debora Tempestini, Dimitri Betti, Angela Tempestini,

Olga Massa, Arianna Maria Angelotti, Matteo Scognamillo

Ancient Greek Consultant Vania Filaretou

Bob Dylan's Songs Consultant Massimo Bandini

with the special participation of Prokopios Arts Festival Artists

Elena Kiseleva *Violin*

Kalliopi Iliopoulou *Songwriter, Guitar, Voice*

Voices

Sofia Borraccino, Elsa Canepa, Emma Daniele

Erik Larsen, Agnese Ravenna, Eonice Solari

Instruments

Valentino Bagno, Alida Harms, Erica Marsella *Flutes*

Matteo Scognamillo *Clarinet*

Tiziano Robello *Horn*

Olga Massa *Bassoon*

Emma Cappelli, Michelle Festa *fiddles*

Ginevra Benettini, Sara Butticè, Erik Larsen *Guitars*

Emanuele Menga *Bass*

Arianna Maria Angelotti, Michelle Festa, Andrea De Stefano *Midi*

Keyboards

Lavinia Camarin *Piano*

Dance

Elsa Canepa, Agnese Ravenna, Sofia Borraccino,

Emma Daniele, Eonice Solari

Narrative Voices

Arianna Angelotti, Valentino Bagno, Vania Filaretou, Matteo Scognamillo

1. Homer The Inspired Poet Ὅμηρος Ο Εμπνευσμένος Ποιητής

Odissey Proem Book I 1-9

Οδύσσεια: Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ

Tell me, O Muse, the man with an agile mind

Vania Filaretou *narrative voice*

1.1 Tan Dun *Yearning of the swords*

Elena Kiseleva *violin*

1.2 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἄλιόιο γέροντος

The daughters of the old man of the sea Contrafactum of *Τραγωδία* traditional Ancient Greek Song

Odissey Book XXIV 57-65

Emma Daniele *solo voice*

Elsa Canepa *dance*

1.3 Then Athena spread a lot of beauty Contrafactum of *Along the watch-tower* by Bob Dylan

Odissey Book XXIII 155-166

Sofia Borraccino *solo voice*

2. Sappho The Poetess in Love Σαπφώ Η Ερωτευμένη Ποιήτρια

Σαπφώ: ποικιλόθρον' ἄθανάτ'

Aphrodite, adorned throne, immortal

Vania Filaretou *narrative voice*

2.1 Tan Dun *Farewell*

Elena Kiseleva *violin*

2.2 Nikos Oikonomidis *Το Αθάνατο Νερό*

The immortal water

Elsa Canepa *solo voice*

2.3 Daniele Garella *Intorno a te* First World Performance

Sofia Borraccino *solo voice*

Elsa Canepa, Agnese Ravenna *dance*

3. Dante The Divine Poet Δάντης Ο Θεϊκός Ποιητής

Paradise XXXIV Vergine Madre, figlia del tuo Figlio

Virgin mother daughter of your son

Valentino Bagno *narrative voice*

3.1 Lord make me an instrument of your peace *Contrafactum of an Ancient Melody from Britain*

Elsa Canepa *solo voice*

3.2 Amor che nella mente mi ragiona – In exitu Israël de Aegypto *Contrafactum of Mariam Matrem Virginem* (Libre Vermell de Montserrat)

Divine Comedy Purgatory II, 106-119 *Casella, Choir*

Elsa Canepa *solo voice*

3.3 Benedictus - Manibus o date lilia plenis *Contrafactum of Ortorum virentium/Virga Yesse/Victime paschali laudes* (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

Divine Comedy Purgatory XXX, 13-20 *Choir of Souls and Angels*

3.4 *Antiphona* Alleluia alto re di Gloria (Laudario Fiorentino) *cum Psalmus 30* In te Domine, speravi

Divine Comedy Purgatory XXX, 82-84 *Choir of Angels*

Emma Daniele *solo voice*

4. Neil Young The Poet in Έκτασι Νηλ Γιάνγκ Ο Ποιητής σε Έκσταση

Words *Someone and someone*

Matteo Scognamillo *narrative voice*

4.1 Pink Floyd *The Great Gig in the Sky*

Elena Kisileva *electric violin*

4.2 Kalliopi Iliopoulou Ονιρα στου Αιγαίου τον ουρανό

Dream in the Aegean sky

Kalliopi Iliopoulou *solo voice & guitar*

Elena Kisileva *electric violin*

4.3 Neil Young Like a Hurricane

Elena Kiseleva *electric violin*

Erik Larsen *solo voice*

5. Bob Dylan The Poet of the World Μπομπ Ντήλαν Ο ποιητής του Κόσμου

My back pages *Crimson flames tied through my ears*

Arianna Angelotti *narrative voice*

5.1 Bob Dylan *Forever young*

Eonice Solari *solo voice*

5.2 Andriana Babali Ανδριάννα Μοίρα μου έγινες

Adriana you have become my destiny

Kalliopi Iliopoulou *solo voice & guitar*

Elena Kisileva *electric violin*

Eonice Solari *vocalist*

5.3 Bob Dylan *I shall be released*

Agnese Ravenna, Sofia Borraccino, Eonice Solari *solo voices*

Elena Kiseleva *electric violin*, Kalliopi Iliopoulou *voice*

Homer, Dante & Bob Dylan *Music & Poetry through the millennia: a “back page” between the line of ages...*

The magic of creation inspired by the divine has long been expressed through the sublime encounter between music and poetry.

Since the mists of time, people have reverberated the echoes of the gods, entering a state of ecstasy through which they become an inspired instrument of the divine flow.

Just as Homer had himself narrated by the Muse, so Dante teaches us how to become the voice of the divine and how to allow God to narrate Himself through him, while Bob Dylan, the modern-day *Vate*, thanks to his creative genius has been able to bring popular music in its original poetic form back to the general public.

The artist, the poet, and the singer in their evocative power become the ones who know how to move in-between artistic worlds in order to grasp their divine gifts.

This event will celebrate precisely this: the sublime art of poetic song in a circular excursus through non-linear time.

The programme is divided into five parts, each dedicated to an artist, emblematic of a particular poetic mode of expression. Homer, the archetype of the cantor; Sappho, the celebrant of amorous ecstasy; Dante, the symbol of medieval culture, Neil Young and Bob Dylan, the modern ‘minstrels’ capable of speaking to the sensitivity of contemporary generations.

Another key element not to be forgotten is the relationship that has always existed between cultured and traditional music, which with its stratifications is the repository of the oldest and most inextinguishable reflections of our past. The inclusion of two Greek pop songs, one of which is performed by the singer-songwriter Kalliopi Iliopoulou herself will also be a precious addition to the event. A piece commissioned for this project from Florentine composer Daniele Garella on the text ‘A Gongila’ by Sappho completes the fresco.

The programme juxtaposes several ancient and modern idioms: ancient Greek, Latin, Italian vernacular, modern Greek and English. Each piece is introduced by a recited poetic text, emphasizing the musical power of words.

Each piece was chosen either from the poetic text or from the inspired melody or from both, and in some cases the medieval practice of the *contrafactum* was used – i.e. the poetic custom of adapting a pre-existing sacred melody to a new profane text: in this case we also did the opposite operation, adapting a sacred text to a profane melody.

Each composition thus becomes a spiritual excursus, a sacred ritual and an aesthetic journey to celebrate beauty, which is none other than the form in which Love shows itself.

Carla Zanin, Federico Bardazzi

Homer, Dante & Bob Dylan Μουσική & Ποίηση μέσα από τις χιλιετίες μια “πίσω σελίδα” “Ανάμεσα στη γραμμή των αιώνων...”

Η μαγεία της θεόπνευστης δημιουργίας εκφράζεται στον άνθρωπο μέσα από την υπέροχη συνάντηση της μουσικής με την ποίηση. Από την αυγή του χρόνου, ο άνθρωπος αντανακλούσε την ηχώ των θεών, μπαίνοντας σε μια κατάσταση έκστασης, μέσω της οποίας γίνεται ένα εμπνευσμένο όργανο της θείκης ροής.

Ακριβώς όπως η Μούσα ενέπνευσε τον Όμηρο, έτσι και ο Δάντης μας διδάσκει πώς να μετατρέψουμε τον εαυτό μας σε φωνή του Θεού και να επιτρέψουμε στον Θεό να αφηγηθεί τον εαυτό του μέσα από εκείνον, ενώ ο Bob Dylan, ο σύγχρονος Vate, χάρη στη δημιουργική του ένταση, μπόρεσε να φέρει στο ευρύ κοινό τη δημοφιλή μουσική πίσω στην αρχική, δηλαδή στην ποιητική της μορφή.

Ο καλλιτέχνης, ο ποιητής, ο ψάλτης με την υποβλητική του δύναμη γίνεται αυτός που ξέρει να ταξιδεύει ανάμεσα στους κόσμους για να αναπαραστήσει τα θείκα χαρίσματα.

Ευελπιστούμε λοιπόν να γιορτάσουμε την εξέσια τέχνη του ποιητικού τραγουδιού, σε μια κυκλική ανάλυση, ακολουθώντας τον χρόνο μη-γραμμικά.

Το πρόγραμμα διαμορφώνεται γύρω από πέντε εικόνες, κάθε μια αφιερωμένη σε έναν καλλιτέχνη-έμβλημα ενός συγκεκριμένου ποιητικού τρόπου έκφρασης. Ο Όμηρος, το αρχέτυπο του ψάλτη/αιδού. Η Σαπφώ, για την ερωτική έκσταση. Ο Δάντης, σύμβολο της μεσαιωνικής κουλτούρας. Ο Neil Young και ο Bob Dylan μοντέρνοι «μινιμαλιστές» ικανοί να μιλήσουν στην ευαισθησία των σύγχρονων γενεών.

Εξίσου σημαντική είναι η σχέση που υπήρχε πάντα ανάμεσα στην εκλεπτυσμένη- λόγια μουσική και την παραδοσιακή, η οποία με τη δι-αβάθμισή της είναι το καταφύγιο των πιο αρχαίων και ακατάπαυστων αντανakλάσεων του παρελθόντος μας. Επίσης, σπουδαία είναι και η συμπερίληψη δύο ελληνικών ποπ τραγουδιών, εκ των οποίων το ένα ερμηνεύεται από την ίδια την τραγουδίστρια, την Καλλιόπη Ηλιοπούλου. Το μωσαϊκό ολοκληρώνεται από ένα κομμάτι που ανατέθηκε ειδικά για αυτό το έργο στον συνθέτη Daniele Garella, από την Φλωρεντία, πάνω στο κείμενο «Στην Γογγύλα» της Σαπούς.

Το πρόγραμμα συνδυάζει διαφορετικές αρχαίες και σύγχρονες γλώσσες: Αρχαία Ελληνικά, Λατινικά, Ιταλικά της καθομιλουμένης, Νέα Ελληνικά, Αγγλικά, Ιταλικά. Κάθε μουσική εικόνα εισάγεται από ένα ποιητικό κείμενο το οποίο απαγγέλεται έτσι ώστε να υπογραμμιστεί η μουσική δυναμική των λέξεων.

Κάθε κομμάτι επιλέχθηκε ξεκινώντας από το ποιητικό κείμενο ή από την εμπνευσμένη μελωδία ή και από τα δύο, και σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε η μεσαιωνική πρακτική του *contrafactum* (ποιητικό έθιμο προσαρμογής ενός νέου κοσμικού κειμένου σε μια προϋπάρχουσα ιερή μελωδία: στην προκειμένη περίπτωση κάναμε και την αντίθετη πράξη, προσαρμόζοντας ένα ιερό κείμενο σε μια κοσμική μελωδία). Έτσι λοιπόν, κάθε σύνθεση γίνεται μια πνευματική λεπτομερής ανάλυση, ένα ιερό τελετουργικό και ένα αισθητηριακό ταξίδι, για να γιορτάσουμε την ομορφιά που δεν είναι τίποτα άλλο από τη μορφή με την οποία εμφανίζεται η Αγάπη.

Carla Zanin, Federico Bardazzi

Ancient Greece has always been perceived as a place of the Soul. Meditating on the words of its illustrious poets is a precious opportunity to refocus and reorient ourselves in today's world. This is why I am grateful to have had the opportunity to translate through and in music the words of the noble Sappho: her name, even in pronouncing it, leads to the many paths traced by Love, and it does not matter whether this Love was real and experienced, or dreamt of and yearned for, because every poet, and therefore also Sappho, is capable of making any 'distance', or unreality, vanish if with the Word she can celebrate the beloved object. Thus Sappho, in celebrating and exalting the radiant beauty of Gongila, imagined or actually present before her, brings to life the value and expressive power of the mysterious and potentially shattering experience that Love is. [AB1]

In my composition, it is possible to recognise three distinct sections: in the first part, a musical ambience has been recreated: one that ideally directly leads us to ancient Greece, to something archaic that is also emphasised by the ascending and descending 'wave-like' motion of the Chorus. Then, in the progressive instrumental *crescendo*, it is Sappho herself who becomes the protagonist of the scene, telling us her passion and admiration for the beautiful Gongila. Such is the intensity of her celebration of Gongila that, in the central part of the composition, I imagined Gongila's arrival as an apparition. Here, the music suddenly calms down, abandoning its previous impetuous motion, and everything becomes calmer and suspended, just as it happens in the mystery of any kind of apparition. It is Gongila wearing 'the whitest robe' who appears directly in front of us. As a result, in the Soprano's singing, there is both the voice of Sappho and the energetic quality that results from Gongila's apparition. In the central part – which is of more meditative and evocative quality – the apparition is marked by the arrival of a woman of such beauty as to arouse the reproach of the goddess of Cyprus, Aphrodite. The astonishment in front of such vision and delight in the beauty of her friend, Gongila, that is followed in the third part by a return to the reality of 'pathos', a return to Sappho who shows, musically, her joyful awareness of how irresistible and enthralling the power of Love actually is.

In transposing Sappho's words to music, I have used harmonies linked to the modal system, although it is true that I often choose similar expressive textures for my compositions because Music, in my artistic conceptualisation of it – as it was for Plato and the ancient Greeks – has the imperative to inspire, heal, regenerate and harmonise us, individually and collectively.

Daniele Garella
www.danielegarella.com

Η αρχαία Ελλάδα γίνεται πάντα αντιληπτή ως ο τόπος της Ψυχής. Συλλογιζόμενοι τα λόγια των επιφανών ποιητών της είναι μια πολύτιμη ευκαιρία να επικεντρωθούμε και να προσανατολιστούμε εκ νέου στον σημερινό κόσμο. Γι' αυτό είμαι ευγνώμων που είχα την ευκαιρία να μεταφράσω μέσω της μουσικής τα λόγια της σπουδαίας Σαπφούς: το όνομά της, ακόμα και στην προφορά του, οδηγεί στα μονοπάτια που χάραξε η Αγάπη. Δεν έχει σημασία αν αυτή η Αγάπη ήταν αληθινή και βιωμένη ή ονειρεμένη και ποθητή γιατί οι ποιητές, μεταξύ αυτών και η Σαπφώ, είναι ικανοί να εξαφανίσουν κάθε έννοια απόστασης ή ανυπαρξίας, αν με τον Λόγο τους μπορούν να δοξάσουν το αντικείμενο της αγάπης τους. Έτσι, η Σαπφώ,

γιορτάζοντας και εξυμνώντας τη λαμπερή ομορφιά της Γογγύλας, που φαντάστηκε ή ήταν στην πραγματικότητα παρούσα μπροστά της, ζωντανεύει την αξία και την εκφραστική δύναμη του συναισθήματος της Αγάπης.

Στη σύνθεσή μου μπορούμε να αναγνωρίσουμε τρεις διακριτές ενότητες: στο πρώτο μέρος έχει αναδημιουργηθεί ένα μουσικό περιβάλλον που οδηγεί ιδανικά στην αρχαία Ελλάδα, σε κάτι αρχαϊκό που τονίζεται από την ανοδική και φθίνουσα «κυματώδη» κίνηση της Χορωδίας. Στη συνέχεια, στη κορύφωση του progressive instrumental είναι η ίδια η Σαπφώ που γίνεται η πρωταγωνίστρια της σκηνής, μιλώντας μας για το πάθος και τον θαυμασμό της για την όμορφη Γκονγκίλα. Είναι τέτοια η ένταση της χαράς της για τη Γκονγκίλα που, στο κεντρικό μέρος της σύνθεσης, φαντάστηκα την άφιξή της ως οπτασία. Η μουσική ξαφνικά υποχωρεί, εγκαταλείπει την προηγούμενη ορμητική της κίνηση και όλα γίνονται πιο ήρεμα και αιωρούνται όπως στο μυστήριο μιας οπτασίας. Είναι η Γκονγκίλα «με το κατάλευκο φόρεμα» που εμφανίζεται μπροστά μας. Στο τραγούδι της Σοπράνο υπάρχει λοιπόν τόσο η φωνή της Σαπφούς όσο και η ενεργειακή ποιότητα που προκύπτει από την εμφάνιση της Γογγύλας. Στο κεντρικό τμήμα –που είναι πιο στοχαστικό και υποβλητικό– η εμφάνιση σηματοδοτείται από τον ερχομό μιας γυναίκας τέτοιας ομορφιάς που προκαλεί την μομφή της Κύπριδας Αφροδίτης. Την έκπληξη για το όραμα και την ικανοποίηση της ομορφιάς της φίλης της Γογγύλας, ακολουθεί στο τρίτο μέρος η επιστροφή στην πραγματικότητα του «πάθους». Έτσι επιστρέφουμε στη Σαπφώ που δείχνει μουσικά τη χαρούμενη επίγνωσή της για το πόσο ακαταμάχητη και ελκυστική είναι η δύναμη της Αγάπης.

Στη μελοποίηση των λέξεων της Σαπφούς χρησιμοποίησα αρμονίες που σχετίζονται με το τροπικό σύστημα, αν και είναι αλήθεια ότι συχνά επιλέγω παρόμοιες εκφραστικές υφές για τις συνθέσεις μου. Αυτό επειδή η Μουσική, στην καλλιτεχνική μου ερμηνεία της – όπως ήταν για τον Πλάτωνα και τους αρχαίους Έλληνες – έχει την επιτακτική ανάγκη να εμπνέει, να θεραπεύει, να αναγεννά και να εναρμονίζει, ατομικά και συλλογικά, την ύπαρξη του ανθρώπου.

Daniele Garella
www.danielegarella.com

When Carla Zanin and Federico Bardazzi asked me to put together a selection of Bob Dylan's songs for the program, I felt over joyed and honored, but also simultaneously challenged, in choosing from a vast music library that has been regarded for more than six decades.

However, Dylan's work is surely seen as "music in poetry" or "poetry in music" (as you prefer), the selection process was relatively easy and you will find that the program includes songs that are perhaps less noted than others; nonetheless, hidden gems chosen from the treasures of one of the most important songwriter (poem writer?) of the last and present century. Now Bob Dylan is 81 years old. His concerts worldwide are still occurring with the same enthusiastic participation of his fans. For sure no other Nobel laureate is like him- 81 years old but "Forever Young"!!

Massimo Bandini

Όταν η Carla Zanin και ο Federico Bardazzi μου ζήτησαν να συγκεντρώσω μια συλλογή από τα τραγούδια του Bob Dylan για το πρόγραμμα, ένιωσα μεγάλη χαρά και τιμή, αλλά και ταυτόχρονα μια πρόκληση να επιλέξω από μια τεράστια μουσική βιβλιοθήκη που χαίρει εκτίμησης για περισσότερες από έξι δεκαετίες.

Ωστόσο, αν και το έργο του Dylan θεωρείται σίγουρα ως «μουσική στην ποίηση» ή «ποίηση στη μουσική» (όπως προτιμάτε), η διαδικασία επιλογής ήταν σχετικά εύκολη και θα διαπιστώσετε ότι το πρόγραμμα περιλαμβάνει τραγούδια που μπορεί να είναι ίσως λιγότερο γνωστά, αλλά είναι κρυμμένα πετράδια επιλεγμένα από τους θησαυρούς ενός από τους σημαντικότερους τραγουδοποιούς (ποιητές;) του περασμένου και του παρόντος αιώνα.

Τώρα ο Μπομπ Ντίλαν είναι 81 ετών. Οι συναυλίες του σε όλο τον κόσμο γίνονται ακόμα με την ίδια ενθουσιώδη συμμετοχή των θαυμαστών του. Σίγουρα κανένας άλλος νομπελίστας δεν είναι σαν αυτόν - 81 ετών αλλά "Για πάντα Νέος"!!!

Μάσιμο Μπαντίνι

The timelessness of melodic poetry

"If heaven was on earth, it would be here", in Naxos in the center of the Aegean, wrote N. Kazantzakis. Where mythology and history, old and new, music and culture meet in an eternal journey of coexistence that culminates in the present day. From Dionysus and Apollo, the glorious period of antiquity to the Venetian rule, the present of Naxos, as is always the case, carries with it the tradition, the cultural continuity and the dynamics of human societies, compounds them and delivers them to us as a precious legacy, to preserve them and after taking certain steps to hand them over to the future generations.

In this context, this meeting of so many people from different countries and cultures, with a common love for music and timeless universal culture, is part of this. When studying the musical present, Bob Dylan and Neil Young, we should explore the roots that gave birth to so many branches over the centuries, and the greatest of these roots can only be Homer, Sappho and much later Dante.

Since ancient times, in addition to being a means of entertainment and communication, Homer's epic poetry has been a teaching model and Sappho the first known female poet of the ancient Greek world, a world that was made up of men and intertwined with masculine characteristics, such as bravery and patriotism. Two personalities about whom a lot of ink has been spilled, about their way of acting, the life they lived and even their very existence.

The archaic era (750 - 480 BC) can be considered as the era of experimentation and innovation, since the city-states were gradually being created at the time. It is important that the word *πολιτισμός*/culture (and *πολιτική*/politics) comes from and is connected to the word *πόλις*/polis, i.e. the coexistence of people in privileged societies. In the same period, the Greeks spread to many places around the Mediterranean through colonization, with an obvious gain, the Eastern influences they received in all areas, but mainly in the visual arts and music. Although this can be seen as an early phase of globalization, a new perception is beginning to come forward that those who speak the same language, have the same gods, and maintain the same customs and traditions, belong to the same ethnicity. Homer was an important point of common consciousness of Hellenism and its unity, as his heroes through the epic display of their virtues and fighting spirit (*αἰὲν ἀριστεύειν*/ forever excel) are trying to continue existing in a changing world.

On the other hand, lyric poetry that appears a little later than the epic, during the archaic era, used first-person narration to describe images, feelings and situations of life. Thus, poetry becomes more personal, more lived. The volatility of life and its philosophical ramifications are characteristic of the first lyric poets, including Sappho.

Archaic lyricism primarily means music and orchesi (dance). The word *μέλος*/ melos is the earliest known word used for song. It is already used by Archilochus (7th century BC), while in Homer there is also the word *μολπή*/*molpi* (from the Greek word *μέλπεσθαι*/ melpesthe) which some etymologically connect with the noun *μέλος*/ song. The adjective

λυρικός/ lyric is derived from the noun *λύρα*/ lyre and is used for the first time by the Alexandrian grammarians (1st or 2nd century BC) simply to define poetry performed to the accompaniment of a lyre. Sappho composed soliloquies and choral chants, hymns, i.e. devotional poems in lyric meter stanzas with the accompaniment of a guitar, lyre or barbitus, a variation of the lyre. And of course love, a key component of her poetry, permeates all her work, ranking her, according to Plato, as the tenth Muse.

The triptych of oral composition, oral performance and oral tradition constitute the concept of “oral poetry”, i.e. the pre-literary expression of peoples during the stage that precedes literacy. In this way, thousands of verses of the epics and lyric poetry and more, were heard in gatherings, local celebrations and musical competitions, that is, in public performances. Thus reaching the present day, these stories accompanied by musical instruments become a source of inspiration and for many they haven't ceased being the compass in every inner search.

Vania Filaretou

Η διαχρονία της μελωδικής ποίησης

“Αν ο παράδεισος ήταν στη γη, θα ήταν εδώ”, στη Νάξο στο κέντρο του Αιγαίου, έγραψε ο Ν. Καζαντζάκης. Στον τόπο που η μυθολογία και η ιστορία, παλαιότερη και νέα, η μουσική και ο πολιτισμός συναντιούνται σε ένα αέναο ταξίδι συνύπαρξης που καταλήγει στο σήμερα. Από τον Διόνυσο και τον Απόλλωνα, τη λαμπρή περίοδο της αρχαιότητας μέχρι τη βενετοκρατία, το παρόν της Νάξου, όπως συμβαίνει φυσικά πάντοτε, μεταφέρει μαζί του την παράδοση, την πολιτισμική συνέχεια και τη δυναμική των ανθρώπινων κοινωνιών, τα συγκεράζει και τα παραδίδει σε μας τους νεότερους ως πολύτιμη παρακαταθήκη, να τα διαφυλάξουμε και με σίγουρα βήματα να τα παραδώσουμε στο μέλλον.

Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν, εντάσσεται αυτή η συνάντηση τόσων ανθρώπων από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς, με κοινή ωστόσο αγάπη για τη μουσική και τον διαχρονικό πανανθρώπινο πολιτισμό. Μελετώντας το μουσικό παρόν, Μπομπ Ντυλαν και Νηλ Γιανγκ, θα πρέπει να εξερευνήσουμε τις ρίζες που γέννησαν τόσα κλαδιά μέσα στους αιώνες και οι σπουδαιότερες από αυτές τις ρίζες δεν μπορεί παρά να είναι ο Όμηρος, η Σαπφώ και ο πολύ μεταγενέστερός τους Δάντης.

Η επική ποίηση του Ομήρου από την αρχαιότητα, πέρα από μέσον ψυχαγωγίας και επικοινωνίας, υπήρξε διδακτικό πρότυπο και η Σαπφώ η πρώτη γνωστή γυναίκα ποιήτρια του αρχαίου ελληνικού κόσμου, ενός κόσμου που απαρτιζόταν από άντρες και συνέπλεε με τα αντρικά χαρακτηριστικά, όπως η ανδρεία και η φιλοπατρία. Δύο προσωπικότητες για τις οποίες χύθηκε πολύ μελάνι, για τον τρόπο δράσης τους, για τη ζωή που έζησαν ακόμα και για την ίδια την ύπαρξη τους.

Η αρχαϊκή εποχή (750 - 480 π.Χ) μπορεί να θεωρηθεί ως η εποχή των πειραματισμών και της νεοτερικότητας, μιας και τότε σταδιακά δημιουργούνται οι πόλεις- κράτη. Σημαντικό είναι ότι η λέξη *πολιτισμός* (και *πολιτική*) προέρχεται και συνδέεται με την λέξη *πόλις*, την συνύπαρξη δηλαδή των ανθρώπων σε ευνομούμενες κοινωνίες. Την ίδια περίοδο οι Έλληνες εξαπλώνονται μέσω των αποικισμών, με προφανές κέρδος τις ανατολικές επιδράσεις σε όλους του τομείς, κυρίως όμως στις εικαστικές τέχνες και τη μουσική. Παρόλο που αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως μια πρώιμη φάση παγκοσμιοποίησης, αρχίζει να υπάρχει η αντίληψη ότι όσοι μιλούν την ίδια γλώσσα, έχουν τους ίδιους θεούς και διατηρούν τα ίδια ήθη και έθιμα, ανήκουν στην ίδια εθνότητα. Σημαντικό σημείο κοινής συνείδησης του ελληνισμού και της ενότητάς του υπήρξε ο Όμηρος, καθώς οι ήρωές του μέσα από το έπος προβάλλουν τις αρετές και την αγωνιστικότητά τους (το *αἰὲν ἀριστεύειν*) προσπαθώντας να συνεχίσουν να υπάρχουν σε αυτόν τον μεταβαλλόμενο κόσμο.

Από την άλλη, η λυρική ποίηση που εμφανίζεται λίγο αργότερα από το έπος, κατα την αρχαϊκή εποχή, χρησιμοποίησε πρωτοπρόσωπη αφήγηση για να περιγράψει εικόνες, συναισθήματα και καταστάσεις της ζωής. Η ποίηση λοιπόν γίνεται πιο προσωπική, πιο βιωμένη. Το ευμετάβλητο της ζωής και οι φιλοσοφικές του προεκτάσεις είναι χαρακτηριστικά των πρώτων λυρικών ποιητών, μεταξύ αυτών και της Σαπφούς.

Ο αρχαϊκός λυρισμός σημαίνει πρωτίστως μουσική και όρχηση (χορός). Η λέξη *μέλος* αποδίδει την αρχαιότερη γνωστή έννοια για το τραγούδι. Μαρτυρείται ήδη από τον Αρχίλοχο (7ος αι. π.Χ.) ενώ στον Όμηρο απαντά επίσης η λέξη *μολπή* (από το ρ. *μέλπεσθαι*) το οποίο κάποιιοι συνδέουν ετυμολογικά με το ουσιαστικό *μέλος*. Το επίθετο *λυρικός* παράγεται από το ουσιαστικό *λύρα* και χρησιμοποιείται για πρώτη φορά από τους Αλεξανδρινούς γραμματικούς (1ος ή 2ος αι. π.Χ.) απλά για να προσδιορίσει την ποίηση που άδεται με συνοδεία λύρας. Η Σαπφω συνέθεσε μονωδίες και χορικά άσματα, ύμνους, δηλαδή λατρευτικά

ποιήματα σε στροφές λυρικών μέτρων με μουσική συνοδεία κιθάρας, λύρας ή της βαρβίτου, μιας παραλλαγής της λύρας. Και βέβαια η αγάπη, βασικό συστατικό της ποίησής της, διαπερνά όλο της το έργο, κατατάσσοντάς την, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, ως την δέκατη Μούσα.

Το τρίπτυχο προφορική σύνθεση, προφορική εκτέλεση και προφορική παράδοση συναποτελούν την έννοια της «προφορικής ποίησης», δηλαδή την προ-λογοτεχνική έκφραση των λαών στο στάδιο που προηγείται της εγγραμματοσύνης (literacy). Με αυτόν το τρόπο, χιλιάδες σίχοι των επών και της λυρικής ποίησης και όχι μόνο, ακούστηκαν σε συγκεντρώσεις, τοπικές γιορτές και μουσικούς αγώνες, σε δημόσιες δηλαδή εκτελέσεις. Φτάνοντας έτσι μέχρι σήμερα, αυτές οι ιστορίες με συνοδεία μουσικών οργάνων γίνονται πηγή έμπνευσης και για πολλούς δεν παύει να είναι η πυξίδα σε κάθε εσωτερική αναζήτηση.

Βάνια Φιλαρέτου

Saturday 10 September 2022 Agios Prokopios
A Musical journey from Ancient time to Classical and Pop music
Program by Federico Bardazzi, Marta Salvatori

Johann Sebastian Bach *Prelude & Fugue in D min. (II Book)*
Claude Debussy *Arabesque n. 1*
Lavinia Camarin piano

Antonio Vivaldi ***Concerto in G Maj. RV 493 Allegro, Largo, Allegro***
Olga Massa bassoon
Arianna Angelotti piano

Ludwig van Beethoven *Sonata Op. 8 n. 13 Patetica*
Grave - Allegro di molto e con brio, Adagio cantabile, Rondò: Allegro
Michelle Festa piano

Ludwig van Beethoven *Serenade op. 25 Allegro, Allegro molto, Minuetto*
Alida Harms flute
Lavinia Camarin piano

***

Όμηρος, Dante & Bob Dylan
Music and Poetry through the millennia
Concept by Carla Zanin

Choir Master Marta Salvatori
Conductor Federico Bardazzi

1. Homer *The Inspired Poet*

Odyssey Proem Book I 1-9

Οδύσσεια: Άνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα
πολλὰ

Tell me, O Muse, the man with an agile mind
narrative voice Vania Filaretou

1.1 Tan Dun *Yearning of the swords*

1.2 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἄλιόιο γέροντος

The daughters of the old man of the sea Contrafactum of *Τραγωδία* traditional Ancient Greek Song

Odyssey Book XXIV 57-65

Emma Daniele solo voice
dance Elsa Canepa

2. Sappho *The Poetess in Love*

Σαπφώ: ποικιλόθρον' άθανάτ'
Aphrodite, adorned throne, immortal
narrative voice Vania Filaretou

2.1 Nikos Oikonomidis *To Αθάνατο Νερό*
The immortal water
Elsa Canepa *solo voice*

3. Dante *The Divine Poet*

Paradise XXXIV Vergine Madre, figlia del tuo Figlio (Virgin mother daughter
of your son)
Valentino Bagno *narrative voice*

3.2 Amor che nella mente mi ragiona – In exitu Isräel de Aegyptio *Contra-*
factum of Mariam Matrem Virginem (Libre Vermell de Montserrat)
Divine Comedy Purgatory II, 106-119 *Casella, Choir*
Elsa Canepa *solo voice*

3.1 *Antiphona* Alleluia alto re di Gloria (Laudario Fiorentino) *cum Psalmus*
30 In te Domine, speravi
Purgatory XXX, 82-84 *Choir of Angels*
Emma Daniele *solo voice*

4. Neil Young *The Poet in Ékstasi*

Words *Someone and someone*
Matteo Scognamillo *narrative voice*

4.1 Bob Dylan *Knockin' on Heaven's Door*
Erik Larsen *voice & guitar*

5. Bob Dylan *The Poet of the World*

My back pages *Crimson flames tied through my ears*
Arianna Angelotti *narrative voice*

5.1 Bob Dylan *Forever young*
Eonice Solari *solo voice*

Saturday 17 September 2022 Chora
Concert 1 A Musical journey from Ancient time to Classical and Pop music
Program by Federico Bardazzi, Marta Salvatori

Franz Schubert *Allegro moderato* from the Sonata op 120 in A Maj.

Johann Sebastian Bach *Prelude and Fugue 6* 1st Book Well tempered
Clavier

Claude Debussy *Des pas sur la neige La fille aux cheveux de lin*
Arianna Angelotti *piano*

Michele Mangani *The dancing doll, Michele Mangani*
Pagina d'Album
Matteo Scognamillo *clarinet*
Emma Cappelli *piano*

Carlo Domeniconi *Watermusic*
The River Song, Watergames, The Well Choral, Drops, Floating, Reflecting
Waters
Ginevra Benettini *guitar*
Emanuele Menga *guitar*

Ludwig van Beethoven *Sonata for Horn and Piano in F Maj. Op. 17*
Allegro moderato, Poco adagio, quasi andante, Rondò allegro moderato
Tiziano Robello *horn*
Andrea De Stefano *piano*

***

Ὅμηρος, Dante & Bob Dylan
Music and Poetry through the millennia
Concept by **Carla Zanin**

Choir Master **Marta Salvatori**
Conductor **Federico Bardazzi**

1. Homer *The Inspired Poet*

Odissey Proem Book I 1-9

Οδύσσεια: Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα
πολλὰ

Tell me, O Muse, the man with an agile mind
narrative voice Vania Filaretou

1.1 Tan Dun *Farewell*

1.2 Then Athena spread a lot of beauty *Contrafactum of Along the watch-tower* by Bob Dylan
Sofia Borraccino *solo voice*

2. Sappho *The Poetess in Love*

Σαπφώ: ποικιλόθρον' άθανάτ'
Aphrodite, adorned throne, immortal
narrative voice Vania Filaretou

2.1 Daniele Garella *Intorno a te*
Sofia Borraccino *solo voice*
Elsa Canepa, Agnese Ravenna *dance*

3. Dante *The Divine Poet*

Paradise XXXIV Vergine Madre, figlia del tuo Figlio
Virgin mother daughter of your son
Valentino Bagno *narrative voice*

3.1 Lord make me an instrument of your peace *Contrafactum of an Ancient Melody from Britain*
Elsa Canepa *solo voice*

4. Neil Young *The Poet in Ékstasi*

Words *Someone and someone*
Matteo Scognamillo *narrative voice*

4.1 Neil Young *Like a Hurricane*
Sofia Borraccino *solo voice*

5. Bob Dylan *The Poet of the World*

My back pages *Crimson flames tied through my ears*
Arianna Angelotti *narrative voice*

5.1 Bob Dylan *I shall be released*
Sofia Borraccino, Erik Larsen, Emma Daniele *solo voices*

Special Activities

Monday 12 September *Cultural Treasure Hunt Chora*
Aliko Iovita, Natasha Papathoma – Narratologies

Thursday 15 September *Mathematics, Music, and a compromise*
Franco Rampazzo Professor of Mathematical Analysis,
University of Padova, Italy

Όμηρος, Dante & Bob Dylan

Lyrics

1. Homer *The Inspired Poet*

Odyssey Proem Book I 1-9

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα
πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστυα καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,

Ἄ ἀρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων.
ἀλλ' οὐδ' ὧς ἐτάρους ἐρρύσατο, ἰέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρησι βίησιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ἑπερίονος Ἥλίοιο
ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.

τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπέ καὶ ἡμῖν.

tón amóthen ge, theá, thýgater Díós, eipé kaí imín.

Tell me, Muse, of that man of many resources, who wandered far and wide, after sacking the holy citadel of Troy. Many the men whose cities he saw, whose ways he learned. Many the sorrows he suffered at sea, while trying to bring himself and his friends back alive. Yet despite his wishes he failed to save them, because of their own un-wisdom, foolishly eating the cattle of Helios, the Sun, so the god denied them their return. Tell us of these things, beginning where you will, Goddess, Daughter of Zeus.

Τον άντρα, Μούσα, τον πολύτροπο τραγούδα μου, που πλήθος
διάβηκε τόπους, αφού πάτησε της Τροίας το κάστρο το άγιο,
και πολιτείες πολλές εγνώρισε, πολλών βουλές ανθρώπων,
κι άρίφνητα τυράννια ετράβηξε στα πέλαγα η καρδιά του,
για να σωθεί κι αυτός παλεύοντας και πίσω τους συντρόφους
να φέρει' κι όμως δεν τους γλίτωσε, κι ας το ποθούσε τόσο'
τι από τις ίδιες τους εχάθηκαν τις ανομιές εκείνοι —
οι ανέμυαλοι, που τ' ουρανόδρομου τα βόδια έφαγαν Ἡλιου,
κι αυτός τη μέρα τους αρνήστηκε του γυρισμού. Για τούτα

και μας για λέγε, κάπου αρχίζοντας, κόρη θεϊκιά του Δία.

(μετάφραση: Ν. Καζαντζάκης & Ι.Θ. Κακριδής, *Ομήρου Οδύσσεια*, Αθήνα 1965)

Odyssey Book XXIV 57-65

ἀμφὶ δὲ σ' ἔστησαν κοῦραι ἀλίοιο γέροντος
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα
ἔσσαν.

Μοῦσαι δ' ἑννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῆ
θρήνεον· ἔνθα κεν οὐ τιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμαρ
κλαίομεν ἀθάνατοὶ τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι·

The daughters of the Old Man of the Sea stood around your corpse lamenting bitterly. They wrapped your body in an imperishable shroud. And the nine Muses chanted your dirge, responding each to each in their sweet voices. There was not a single Argive to be seen without tears in his eyes, so moving was the clear song of the Muse. Immortal gods and mortal men, we mourned for you, seventeen days and nights, and on the eighteenth we delivered you to the flames, sacrificing herds of fatted sheep and spiral-horned cattle round you.

Γύρα σου τότε οι κόρες στάθηκαν του θαλασσογερόντου
και σ' έντυσαν με ρούχα αθάνατα με σύθρηνο μεγάλο.

Κι οι Μούσες όλες, συναλλάζοντας, το μοιρολόι κινούσαν
γλυκόφωνα κι οι εννιά· πια αδάκρυτο κανένα απ' τους Αργίτες
δε θώρειες· τόσο τους ξεσήκωνεν ο θλιβερός σκοπός τους.
Ακέρια δεκαεφτά μερόνυχτα διάβηκαν, που κι άνθρωποι
θνητοι σε κλαίγαμε κι αθάνατοι μαζί θεοι.

(μετάφραση: Ν. Καζαντζάκης & Ι.Θ. Κακριδής, *Ομήρου Οδύσσεια*, Αθήνα 1965)

Odyssey Book XXIII 155-166

ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς κάλλος πολὺ χεῦεν Ἀθήνη
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνήρ

ἶδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὥς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῆ τε καὶ ὤμοις.

ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἄψ δ' αὔτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη

ἀντίον ἤς ἀλόχου...

Athene then clothed him in beauty, making him seem taller and stronger, and making the locks of his hair spring up thickly like hyacinth petals. As a clever craftsman, taught his art by Hephaestus and Pallas Athene, overlays silver with gold to produce a graceful finish, so the goddess graced his head and shoulders. He left the bath looking like an immortal. Then he returned to the chair, opposite his wife...

ἀπ' το κεφάλι ως κάτω του 'χυνε πολλή ομορφιά, να δείχνει σαν πιο γεμάτος, πιο αψηλόκορμος, κι από την κεφαλή του μαλλιά κρεμούσε σαν τα ολόσγουρα του ζουμπουλίου λουλούδια. Πως χύνει απά στο ασημί μάλαμα καλός τεχνίτης, που 'χει...

ἀπ' την Παλλάδα και τον 'Ηφαιστο περίσσιες τέχνες μάθει, κι είναι ό,τι φτιάξει μαστορεύοντας όλο ομορφιά και χάρη — όμοια κι εκείνη χάρη του 'χυνε στην κεφαλή, στους ώμους, κι απ' το λουτρό θαρρείς αθάνατος ξεπρόβαλε στην όψη. Κι ως πίσω στο θρονί του εκάθισε, που λίγο πριν καθόταν αντικριστά με τη γυναίκα του.

2. Sappho *The Poetess in Love*

Hymn to Aphrodite

ποικιλόθρον' ἀθανάτ'

ποικιλόθρον' ἀθανάτ' Ἀφρόδιτα,
παῖ Δίος δολόπλοκε, λίσσομαί σε·
μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον,

ἀλλὰ τυίδ' ἔλθ', αἶ ποτα κότερωτα
τάς ξμας αὔδας αἰοῖσα πήλοι
ἐκλυες, πάτρος δέ δόμον λίποισα
χρύσιον ἦλθες

ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δέ σ' ἄγον
ῶκεες στροῦθοι περὶ γᾶς μελαίνας
πύκνα δίννεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω ἴθε-
ρος διὰ μέσσω·

αἶψα δ' ἐξίκοντο· σὺ δ', ὦ μάκαιρα,
μειδίασισ' ἀθανάτῳ προσώπῳ
ἦρε' ὅττι δηῦτε πέπονθα κῶττι
δηῦτε κάλημμι

κῶττι μοι μάλιστα θέλω γένεσθαι
μαινόλαι θυμῳ· τίνα δηῦτε πείθω
.. σάγην ἐς σὰν φιλότατα; τίς σ', ὦ
Ψάπφ', ἀδικήει;

καὶ γὰρ αἰ φεύγει, ταχέως διώξει,
αἰ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
αἰ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει
κούκ ἐθέλοισα.

ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλέπαν δὲ λῦσον
ἐκ μερίμναν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
θυμὸς ἰμέρρει, τέλεσον, σὺ δ' αὐτὰ
σύμμαχος ἔσσο.

Iridescent-throned Aphrodite, deathless
Child of Zeus, wile-weaver, I now implore you,
Don't--I beg you, Lady--with pains and torments
Crush down my spirit,

But before if ever you've heard my pleadings
Then return, as once when you left your father's
Golden house; you yoked to your shining car your
Wing-whirring sparrows;

Skimming down the paths of the sky's bright ether
On they brought you over the earth's black bosom,
Swiftly--then you stood with a sudden brilliance,
Goddess, before me;

Deathless face alight with your smile, you asked me
What I suffered, who was my cause of anguish,
What would ease the pain of my frantic mind, and
Why had I called you

To my side: «And whom should Persuasion summon
Here, to soothe the sting of your passion this time?

Who is now abusing you, Sappho? Who is
Treating you cruelly?

Now she runs away, but she'll soon pursue you;
Gifts she now rejects--soon enough she'll give them;
Now she doesn't love you, but soon her heart will
Burn, though unwilling.»

Come to me once more, and abate my torment;
Take the bitter care from my mind, and give me
All I long for; Lady, in all my battles
Fight as my comrade.

Αθάνατη Αφροδίτη, που κάθεται σε πλουμιστό θρόνο,
κόρη του Δία πολυμήχανη, σε παρακαλώ δέσποινα,
μη βασανίζεις με έγνοιες και στεναχώριες την καρδιά μου!

Αλλά έλα κοντά μου, αν κάποτε άλλοτε άκουσες
τη φωνή μου από μακριά και εισάκουσες την
προσευχή μου. Τότε άφησες το χρυσό παλάτι του
πατέρα σου και ήρθες ζεύοντας την άμαξά σου.
Όμορφα σπουργίτια σε φέρανε γρήγορα κάτω
στη μαύρη γη.

Χτυπώντας γοργά τα φτερά τους και διασχίζοντας τον
αιθέρα ήρθαν από τον ουρανό. Γρήγορα φτάσανε· κι εσύ,
μακαρισμένη, με γελαστό το θάνατό σου πρόσωπο,
με ρωτούσες τι έπαθα πάλι, γιατί σε κάλεσα πάλι,
τι επιθυμεί πιο πολύ η τρελή καρδιά μου. «Ποιο αγαπημένο
πρόσωπο πρέπει η πειθώ να φέρει τώρα στην αγάπη σου;
Πες μου, Σαμφώ, ποιος σε αδικεί;

Σε αποφεύγει; Σύντομα θα σε κυνηγήσει η ίδια. Δε δέχεται
δώρα; Θα σου προσφέρει η ίδια. Δε σ' αγαπά; Σύντομα θα
σ' αγαπήσει, ακόμη και παρά τη θέλησή της. Έλα και τώρα
και λύτρωσέ με από το βαρύ μαράζι. Εκπλήρωσε αυτό που
η καρδιά μου ποθεί να γίνει και γίνε σύμμαχός μου.

(Μετάφραση Δ. Ιακώβ)

Το Αθάνατο Νερό

Θάλασσα γαλάζια και βαθιά
κάθε σου ματιά
Κι άμα δε μπορώ πάλι να σε δω
έχω συννεφιά

Κι έρχομαι στη γειτονιά σου
και στην πόρτα σου
Άλλο δεν αντέχω άλλο
να' μαι χώρια σου

Είσαι η λαχτάρα ζωντανή
μέσα στην καρδιά
Και προσμένω πότε θα φανείς
άστρο του βοριά

Κι έρχομαι στη γειτονιά σου
και στην πόρτα σου
Άλλο δεν αντέχω άλλο
να' μαι χώρια σου

Δώσε μου το αθάνατο νερό
τα χειλάκια σου
Να το πιω και να ξημερωθώ
στ' αγκαλάκια σου

Κι έρχομαι στη γειτονιά σου
και στην πόρτα σου
Άλλο δεν αντέχω άλλο
να' μαι χώρια σου
Κι έρχομαι στη γειτονιά σου
και στην πόρτα σου
Άλλο δεν αντέχω άλλο
να' μαι χώρια σου

The Immortal Water

*Sea blue and deep
your every look
And if I can't see you again
I'm cloudy*

*And I'm coming to your neighborhood
and at your door*

*I can't take it anymore
to be apart from you*

*You are the longing alive
inside the heart
And I'm waiting for you to show up
north star*

*And I'm coming to your neighborhood
and at your door
I can't take it anymore
to be apart from you*

*Give me the immortal water
your lips
Drink it and wake up
in your arms*

*And I'm coming to your neighborhood
and at your door
I can't take it anymore
to be apart from you
And I'm coming to your neighborhood
and at your door
I can't take it anymore
to be apart from you*

A Gongila

Σαφρώ 36. Σύμφωνα με την έκδοση: Théodore Reinach, Aimé Puech, Les Belles Lettres, 1966

[ ] [κ]έλομαι σ[ε]
[Γο]γύλα [πέφα]νθι λάβοισα μα
[γλα]κτίναν, σέ δηῦτε πόθος τ[έ]αυτος]
ἀμφιπότῃται
τᾶν κάλαν· ἂ γὰρ κατάγωγις αὐτα
[ἐπτόαισ' ἴδοισαν· ἔγω δὲ χαίρω·
καὶ γὰρ αὐτα δὴ τ[ό]δε μέμφεται σοι
Κυπρογεν[η]α

τᾶς ἄραμα[ι ...
τοῦτο τῶ...
[β]όλλομα[ι ...

*Come back again, I beg you, Gongyla.
Reveal yourself in your garment
white as milk; o what desire
forever around you, my lovely girl.
This charming garment stirs her
who beholds you, for she who expresses
this reproach to you is the goddess herself
Cyprus-born, whom now I invoke.*

[Σ' ΙΚΕΤΕΥΩ, ΓΟΓΓΥΛΑ, ΦΑΝΕΡΩΣΟΥ ΜΠΡΟΣΤΑ ΜΟΥ]

σ' ικετεύω, Γογγύλα,
φανερώσου μπροστά μου
με το φόρεμα εκείνο το λευκό σαν το γάλα·

ομορφούλα μου, ο πόθος
φτερουγίζει τριγύρω σου πάλι·

θαμπωμένες ζαρώνουν οι άλλες
που σε βλέπουν
στην ασπρη σου εσθήτα ντυμένη·
όχι όμως κι εγώ·
γιατί εγώ ευχαριστιέμαι
καθώς ξέρω καλά
πως η ίδια η θεά Κυπρογένεια
θα σε ψέξει, Γογγύλα,
που μας θάμπωσες έτσι·

κι απ' αυτήν θα ζητήσω αυτό
που πολύ τώρα θέλω

(μετάφραση: Τασούλα Καραγεωργίου)

3. Dante *The Divine Poet*

Language Italian, Narrator Valentino

Vergine Madre

Vergine Madre, figlia del tuo figlio
Umile ed alta più che creatura
Termine fisso d'eterno consiglio
Tu sei colei che l'umana natura
Nobilitasti sì, che il suo fattore
Non disdegnò di farsi sua fattura

Nel ventre tuo si raccese l'amore
Per lo cui caldo ne l'eterna pace
Così è germinato questo fiore
Qui sei a noi meridiana face
Di caritate, e giuso, intra i mortali
Sei di speranza fontana vivace
Donna, sei tanto grande e tanto vali
Che qual vuoi grazia e a te non ricorre
Sua disianza vuol volar sanz'ali
La tua benignità non pur soccorre
A chi domanda, ma molte fiata
Liberamente al dimandar precorre
In te misericordia, in te pietate
In te magnificenza, in te s'aduna
Quantunque in creatura è di bontade
Amen

Let me bring your light

Lord, make me an instrument of your peace.
Where there is darkness, let me bring your light.
Where there is sadness, let me bring joy
it is in giving that one receives.

Prima Voce

1. Where there is hatred, let me bring love.
Where there is darkness, let me bring your light.
Where there is offense, let me bring pardon.
It is in giving that one receives.

2. Where there is discord, let me bring union.
Where there is darkness, let me bring your light.
Where there is error, let me bring truth.
It is in giving that one receives.

3. Where there is doubt, let me bring faith.
Where there is darkness, let me bring your light.
Where there is despair, let me bring hope.
It is in giving that one receives.

Seconda Voce

1. O Master, let me not seek as much
to be consoled as to console,
to be understood as to understand.

2. It is in giving that one receives,
it is in self-forgetting that one finds,
it is in pardoning that one is pardoned.

3. O Master, let me not seek as much
to be loved as to love.
It is in giving that one receives.

« Κύριε,
Κάνε με όργανο της ειρήνης.
Κάνε στη θέση του μίσους, να βάζω
την αγάπη.
Στη θέση της ύβρης, να βάζω την
συγγνώμη.
Στη θέση της πλάνης, να βάζω την
πίστη. Στη θέση της διχόνοιας, να βάζω
την ένωση.
Στη θέση της απελπισίας, να βάζω
την ελπίδα.
Στη θέση της λύπης, να δίνω τη χαρά.
Κύριε,
Κάνε να μη ζητώ τόσο να παρηγορηθώ,
όσο να παρηγορώ.
Να μη ζητώ τόσο να αγαπούμαι,
όσο να αγαπώ.
Γιατί όταν δίνουμε λαβαίνουμε.
Όταν λησμονούμε τον εαυτό μας,
τον ξαναβρίσκουμε.
Όταν συγχωρούμε λαβαίνουμε την
άφεση.
Όταν αποθνήσκουμε, βρίσκουμε την
αιώνια ζωή.»

Casella Amor che ne la mente mi ragiona

Amor che ne la mente mi ragiona
de la mia donna disiosamente,
move cose di lei meco sovente,
che lo 'ntelletto sovr'esse disvia.

Lo suo parlar sì dolcemente sona,
che l'anima ch'ascolta e che lo sente

dice: "Oh me lassa! ch'io non son possente
di dir quel ch'odo de la donna mia!"

E certo e' mi conven lasciare in pria,
s'io vo' trattar di quel ch'odo di lei,
ciò che lo mio intelletto non comprende;
e di quel che s'intende
gran parte, perché dirlo non savrei. (Conv. III, D.V.E. II.6, 6)

Amor che ne la mente mi ragiona...

Love, that speaks to me within my mind
With fervent passion of my lady,
Awakens often thoughts of her such that
My intellect is led astray by them.
His speech is filled with sounds so sweet
That then my soul, which hears and feels him, says:
"Alas, I lack the power to speak
Of what I hear about my lady!"
And surely I must leave aside, if I
Should wish to treat of what I hear of her,
That which my intellect does not conceive,
As well as much of what it understands,
Because I know not how I should express it.

Αγάπη, αυτό μου μιλάει μέσα στο μυαλό μου
Με το έντονο πάθος της κυρίας μου,
Ξυπνάει συχνά σκέψεις για αυτήν που
Η διάνοιά μου παρασύρεται από αυτούς.
Η ομιλία του είναι γεμάτη ήχους τόσο γλυκούς
Ότι τότε η ψυχή μου, που τον ακούει και τον αισθάνεται, λέει:
«Αλίμονο, μου λείπει η δύναμη να μιλήσω
Από αυτά που ακούω για την κυρία μου!»
Και σίγουρα πρέπει να αφήσω κατά μέρος, αν το κάνω
Θα ήθελα να ασχοληθώ με αυτά που ακούω για αυτήν,
Αυτό που δεν συλλαμβάνει η διάνοιά μου,
Όπως και πολλά από αυτά που καταλαβαίνει,
Γιατί δεν ξέρω πώς να το εκφράσω.

Psalmus 113

In exitu Israël de Ægypto,* domus Jacob de populo barbaro,
facta est Judæa sanctificatio ejus; * Israël potestas ejus.

Mare vidit, et fugit; * Jordanis conversus est retrorsum.

When Israel went out of Egypt, the house of Jacob from a barbarous people:

Judea made his sanctuary, Israel his dominion.

The sea saw and fled: Jordan was turned back.

Ps. 113

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου οἴκου Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου
ἐγενήθη Ἰουδαία ἀγίασμα αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ
ἡ θάλασσα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω

Όταν ο ἰσραηλιτικός λαός πραγματοποίησε την ἐξοδὸ του ἀπὸ την Αἴγυπτο, ὅταν οἱ ἀπόγονοι του Ἰακώβ ἐλεύθεροι ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τον βάρβαρο αἰγυπτιακὸ λαό, τότε κυρίως ἡ Ἰουδαία ἐξεχωρίσθη ἀπὸ τα ἀλλὰ εἰδωλολατρικά ἔθνη καὶ ἐγένε ἀφιερωμένη στον Θεόν, ὁ δε ἰσραηλιτικός λαός, ἐτέθη ὑπὸ την ἰδιαίτερη διακυβέρνηση καὶ πρόνοιαν του Θεοῦ, ἡ θάλασσα τον εἶδε καὶ υποχώρησε, ὁ Ἰορδάνης γύρισε πίσω.

Coro Benedictus

Benedictus, qui venit in nomine Domini! Hosanna in altissimis!

Manibus o date lilia plenis!

Hosanna Filio David.

Manibus...

Benedictus, qui venit in nomine Domini.

Manibus...

Hosanna in Altissimis.

Manibus...

Benedictus, qui venit in nomine Domini.

Blessed is he that cometh in the name of the lord, Hosanna in the highest.

Let fly lilies with hands full.

Ευλογημένος εἶναι αὐτός που ἐρχεται στο ὄνομα! Ὡσανά στα ψηλότερα!
χέρια γεμάτα χουρμαδιές

Antiphona

Alleluya, alleluya, alto re di gloria,

Che venisti et descendisti a noi per tua gratia.

Dio, dolcissimo signore, tu ne da' victoria

Che vinciamo lo mondo, el corpo et tutta superbia.

Et adiunge la tua laude et fande lunga storia,

Fande vivere in bontade et avere in te memoria,
Ke possiamo teco regnare in sempiterna secula.
E lo dyavol sia sconficto, e 'l peccato sia dimesso,
ricevane 'n gloria.
Laudiam tutti Iesu Cristo, ke per noi fu crucifisso,
dolce re di gloria.

Alleluia, alleluia, high king of glory,
who came and descendej to us because of your
grace.
God, sweetest Lord, give us victory;
Iet us win over the world, over the flesh and all pride,
and Iet those who also praise you, and do so at length,
live in righteousness and keep you in our thoughts, so that we can reign
with you forever and ever. Let the devil be defeated, Iet our sins be for-
given,
receive us in glory.
Let us all praise Jesus ChriEt who for us was crucified,
the sweet king of glory.

Αλληλούια, αλληλούια, υψηλός βασιλιάς της δόξας,
που ήρθε και κατέβηκε σε μας εξαιτίας σου
χάρη.
Θεέ, γλυκύτατε Κύριε, δώσε μας τη νίκη.
Ας κερδίσουμε τον κόσμο, τη σάρκα και την υπερηφάνεια,
και άσε αυτούς που επίσης σε επαινούν, και το κάνουν επί μακρόν,
ζείτε με δικαιοσύνη και σας κρατάμε στις σκέψεις μας, ώστε να μπορούμε
να βασιλεύουμε μαζί σας για πάντα και για πάντα. Ας νικηθεί ο διάβολος,
να συγχωρεθούν οι αμαρτίες μας,
δεχτείτε μας με δόξα.
Ας υμνήσουμε όλοι τον Ιησού Χριστό που σταυρώθηκε για εμάς,
ο γλυκός βασιλιάς της δόξας.

Psalmus 30

In te, Domine, speravi; non confundar in æternum:* in justitia tua libera me.
Inclina ad me aurem tuam;* accelera ut eruas me.
Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi,* quoniam tu es pro-
tector meus.
Exsultabo, et lætabor in misericordia tua,* quoniam respexisti humilita-
tem meam;
Salvast de necessitatibus animam meam † nec conclusisti me in manibus
inimici:* statuisti in loco spatioso pedes meos.

Ps. 30

In thee, O Lord, have I hoped, let me never be confounded: deliver me in thy justice.

Bow down thy ear to me: make haste to deliver me. Be thou unto me a God, a protector, and a house of refuge, to save me.

Thou wilt bring me out of this snare, which they have hidden for me: for thou art my protector.

I will be glad and rejoice in thy mercy. For thou best regarded my humility. Thou hast saved my soul out of distresses, and thou hast not shut me up in the hands of the enemy: thou hast set my feet in a spacious place.

ΑΛΜΟΣ 30 - ΚΥΡΙΕ, ΕΣΥ ΕΙΣΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΟΥ

Επί σοί, Κύριε, ἤλπισα, μὴ κατασχυθῆναι εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με. κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελεῖσθαι με· γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με. ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ καὶ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὀδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με· ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης, ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε. Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας. Εμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητος διακενή· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἤλπισα. ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπέιδες τὴν ταπεινώσιν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.

Στον πρωτοψάλτη· ψαλμός του Δαβίδ, Σ' εσένα, Κύριε, κατέφυγα· ποτέ ας μη ντροπιαστώ· σώσε με, εσύ που είσαι δίκαιος. Δείξε μου τη φροντίδα σου, τώρα ελευθέρωσέ με· γίνε πανίσχυρος προστάτης μου, το καταφύγιό μου, για να με σώσεις. Εσύ 'σαι βράχος μου και προστασία μου, αφού υπάρχουν· μ' οδηγείς και με φροντίζεις. Βγάλε με απ' την παγίδα που για μένα έστησαν· γιατί εσύ 'σαι η δύναμή μου. Όποτε άφησα στα χέρια σου το πνεύμα μου, Κύριε, με λύτρωσες, Θεέ αληθινέ. Τους απεχθάνομαι αυτούς που σέβονται τα τιποτένια είδωλα· αλλά εγώ στον Κύριο στήριξα την ελπίδα μου. Αγάλλομαι και χαίρομαι από το έλεός σου· είδες με κατανόηση την αθλιότητά μου και ξέρεις της ψυχής μου το άγχος. Δε μ' εγκατέλειπες στα χέρια των εχθρών μου· και μου εξασφάλισες την άνεση να φύγω.

4. Neil Young *The Poet in Ékstasi*

Neil Young Words

Someone and someone were down by the pond
Looking for something to plant in the lawn
Out in the fields they were turning the soil

I'm sitting here hoping this water will boil
When I look through the window and out on the road
They're bringing me presents and saying hello

Singing words, words between the lines of age
Words, words between the lines of age

If I was a junkman selling you cars
Washing your windows and shining your stars
Thinking your mind was my own in a dream
What would you wonder and how would it seem?
Living in castles a bit at a time
The king started laughing and talking in rhyme

Singing words, words between the lines of age
Words, words between the lines of age

Κάποιος και κάποιος ήταν κάτω στη λίμνη.
Ψάχνω κάτι να φυτέψω στο γκαζόν.
Στα χωράφια γύριζαν το έδαφος.
Κάθομαι εδώ ελπίζοντας ότι αυτό το νερό θα βράσει
Όταν κοιτάζω μέσα από το παράθυρο και έξω στο δρόμο
Μου φέρνουν δώρα και με χαιρετούν.

Τραγουδώντας λέξεις, λέξεις ανάμεσα στις γραμμές της ηλικίας
Λέξεις, λέξεις ανάμεσα στις γραμμές της ηλικίας

Αν ήμουν ένας παλιάνθρωπος που σου πουλούσε αυτοκίνητα
Πλένοντας σου τα παράθυρα και λάμποντας τα αστέρια σου
Νομίζοντας ότι το μυαλό σου ήταν δικό μου σε ένα όνειρο
Τι θα αναρωτιόσουν και πώς θα φαινόταν;
Ζώντας σε κάστρα λίγο σε μια στιγμή
Ο βασιλιάς άρχισε να γελάει και να μιλάει με ρίμα

Τραγουδώντας λέξεις, λέξεις ανάμεσα στις γραμμές της ηλικίας
Λέξεις, λέξεις ανάμεσα στις γραμμές της ηλικίας

Όνειρα στου Αιγαίου τον ουρανό

Στίχοι: Μαρία Τριανταφύλλου

Μικρή η νύχτα ξέρω όνειρα θα 'ρθουν
Θ' αφήσουν ίχνη και θα εξαφανιστούν
σαν παραμύθι "μια φορά κι έναν καιρό"

να 'σουν ξανά εδώ κι εγώ να ακολουθώ
'Ησυχά βράδια με φεγγάρι θερινά
πορτοκαλί λουλούδια, θάλασσα, φιλιά
βγαίνει η αγάπη δυνατή στο σινεμά
σβήνει η οθόνη στη δική μου ερημιά

'Όνειρα στου Αιγαίου τον ουρανό
είπα σ' ένα αστέρι πόσο σ' αγαπώ
Αχ, να γυρνούσε ο χρόνος πάλι εκεί
που μου χαμογελούσες κάθε πρωί
Κάθε πρωί

Κι αν φύγει η νύχτα με τα όνειρα σβηστά
θα μείνει η σκέψη να μου κάνει συντροφιά
βλέπει στα μάτια σου γαλάζια φυλαχτά
σε αγκαλιάζει, σε μυρίζει, σε ξυπνά
Κι όλο θυμάμαι που παλιά στην αμμουδιά
με πυρωμένα χάρδια, αστέρια στην καρδιά
στριφογυρίζαμε στις μέθης τον ρυθμό
πάνω σ' ένα χαραγμένο "Σ' αγαπώ"

'Όνειρα στου Αιγαίου τον ουρανό
είπα σ' ένα αστέρι πόσο σ' αγαπώ
αχ, να γυρνούσε ο χρόνος πάλι εκεί
που μου χαμογελούσες κάθε πρωί

'Όνειρα στου Αιγαίου τον ουρανό
είπα σ' ένα αστέρι πόσο σ' αγαπώ
αχ, να γυρνούσε ο χρόνος πάλι εκεί
που μου χαμογελούσες
Κάθε πρωί
Κάθε πρωί...

In the Aegean of the heavens

The night is short, I know dreams will come
They will leave a mark and disappear
Like a fairy tale once upon a time
If you were here again, I would follow

Quiet evenings with a beast moon
Orange flowers, sea, kisses,
Let love go to the cinema,

The screen is switched off
in my own wilderness

Dreams in the aegean sky,
I told a star how much I love you
Oh, if time were to turn back there,
Where you smiled at me every morning.

And if the night fades away with the dreams,
The thought of keeping me company will remain,
she sees in your eyes blue little ones,
hugs you, smells you, wakes you up

And I remember everything that used to be in silence,
with burning carpets, stars in the heart,
I twirl to the drunken beat,
above an engraved I love you.

Neil Young Like a hurricane

Once I thought I saw you in a crowded hazy bar
Dancing on the light from star to star
Far across the moonbeam I know that's who you are
I saw your brown eyes turning once to fire
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away
I am just a dreamer but you are just a dream
And you could have been anyone to me
Before that moment you touched my lips
That perfect feeling when time just slips
Away between us on our foggy trip
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away
Blown away
You are just a dreamer and I am just a dream
You could have been anyone to me
Before that moment you touched my lips

That perfect feeling when time just slips
Away between us on our foggy trip
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away

Κάποτε νόμιζα ότι σε είδα σε ένα γεμάτο θολό μπαρ,
Χορεύοντας στο φως από αστέρι σε αστέρι.
Πέρα απ' τη φεγγαραχτίδα ξέρω ότι αυτός είσαι.,
Είδα τα καστανά σου μάτια να γυρίζουν μια φορά στη φωτιά.

Είσαι σαν τυφώνας.
Υπάρχει ηρεμία στο μάτι σου.
Και με παίρνει ο αέρας
Κάπου ασφαλέστερα εκεί που μένει το συναίσθημα.
Θέλω να σ' αγαπώ, αλλά με παίρνει ο αέρας.

Είμαι απλά ένας ονειροπόλος, κι εσύ είσαι απλά ένα όνειρο. ,
Θα μπορούσες να ήσουν οποιοσδήποτε για μένα.
Πριν από εκείνη τη στιγμή άγγιξες τα χείλη μου.
Εκείνη τη στιγμή που ο χρόνος φεύγει,
Μεταξύ μας στο ομιχλώδες ταξίδι μας.

Είσαι σαν τυφώνας.
Υπάρχει ηρεμία στο μάτι σου.
Και με παίρνει ο αέρας
Κάπου πιο ασφαλή εκεί που μένει το συναίσθημα.
Θέλω να σ' αγαπώ, αλλά με παίρνει ο αέρας.

Είμαι απλά ένας ονειροπόλος, κι εσύ είσαι απλά ένα όνειρο.
Θα μπορούσες να ήσουν οποιοσδήποτε για μένα.
Πριν από εκείνη τη στιγμή άγγιξες τα χείλη μου.
Εκείνη τη στιγμή που ο χρόνος φεύγει,
Μεταξύ μας στο ομιχλώδες ταξίδι μας.

Είσαι σαν τυφώνας.
Υπάρχει ηρεμία στο μάτι σου.
Και με παίρνει ο αέρας
Κάπου πιο ασφαλή εκεί που μένει το συναίσθημα.
Θέλω να σ' αγαπώ, αλλά με παίρνει ο αέρας.

5. Bob Dylan *The Poet of the World*

Narrator Erik Larsen

My back pages

Crimson flames tied through my ears, rollin' high and mighty traps
Pounced with fire on flaming roads using ideas as my maps
"We'll meet on edges, soon," said I, proud 'neath heated brow
Ah, but I was so much older then, I'm younger than that now
Half-wracked prejudice leaped forth, "rip down all hate," I screamed
Lies that life is black and white spoke from my skull, I dreamed
Romantic facts of musketeers foundationed deep, somehow
Girls' faces formed the forward path from phony jealousy
Ah, but I was so much older then, I'm younger than that now
To memorizing politics of ancient history
Flung down by corpse evangelists, unthought of, though somehow
Ah, but I was so much older then.
I'm younger than that now
A self-ordained professor's tongue too serious to fool
Spouted out that liberty is just equality in school
"Equality," I spoke the word as if a wedding vow
Ah, but I was so much older then, I'm younger than that now
In a soldier's stance, I aimed my hand at the mongrel dogs who teach
Fearing not that I'd become my enemy in the instant that I preach
My existence led by confusion boats, mutiny from stern to bow
Ah, but I was so much older then, I'm younger than that now
Yes, my guard stood hard when abstract threats too noble to neglect
Good and bad, I define these terms quite clear, no doubt, somehow
Ah, but I was so much older then I'm younger than that now

Οι σελίδες πίσω μου

Πορφυρές φλόγες στριφογύριζαν στα αυτιά μου
Σέρνοντας τρομερές και πανίσχυρες παγίδες
Μέσα από φωτιές περνούσα σε δρόμους φλογισμένους
Κρατώντας ιδέες για χάρτες
«Σύντομα θα συναντηθούμε στη μεγάλη αναμέτρηση», έλεγα
Περήφανος κάτω από το ξαναμμένο μου κεφάλι.
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Σα μισοναυαγισμένη προκατάληψη που πετάγεται μπροστά
«Ας ξεσκίσουμε το μίσος» φώναζα
«Είναι ψέμα πως η ζωή είναι άσπρο και μαύρο»
Έλεγα μέσα από το κρανίο μου.

Ονειρευόμενοι ρομαντικές ιστορίες πολιτοφυλάκων
Πού με κάποιο τρόπο μου είχαν ριζωθεί βαθιά.
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Κοριτσίστικα πρόσωπα σχημάτιζαν το μονοπάτι μπροστά μου
Από πλαστές ζήλιες
Μέχρι πολιτικά απομνημονεύματα
Αρχαίας ιστορίας
Πεταμένα από κουφάρια ευαγγελιστών
Απίστευτο, τι καθόμουν και σκεφτόμουν
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Κάποιου αυτοανακηρυγμένου καθηγητή η γλώσσα
Πολύ σοβαρού για να κάνει πλάκα
Μας αποκάλυψε ότι η ισότητα
Είναι απλά μια ακαδημαϊκή υπόθεση
«Ισότητα»! Εγώ τη λέξη την έλεγα
Σα μια παντοτινή υπόσχεση
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Σε στάση στρατιώτη σκόπευσα
Τα μπάσταρδα σκυλιά που δασκαλεύουν
Χωρίς να φοβάμαι ότι θα γίνω ο εχθρός του εαυτού μου
Τη στιγμή που θα αρχίσω το κήρυγμα
Το μονοπάτι μου το άνοιγαν πλοία σύγχυσης
Στα οποία είχε ξεσπάσει ανταρσία από την πρύμνη ως την πλώρη
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Ναι, σταθερός έμενα όταν αφηρημένες απειλές
Πολύ ευγενικές για να τις αγνοήσω
Εξαπατούσαν τη σκέψη μου
Οτι κάτι είχα για να προστατεύσω
Καλό ή κακό, εγώ ορίζω τι σημαίνουν αυτά
Καθαρά, αναμφίβολα, με κάποιο τρόπο
Α, αλλά ήμουν πολύ γέρος τότε.
Τώρα πια είμαι πολύ πιο νέος!

Forever young

May God bless and keep you always
May your wishes all come true

May you always do for other
And let others do for you
May you build a ladder to the star
And climb on every rung,
May you stay forever young,
Forever young, forever young,
May you stay forever young.

May you grow up to be righteous,
May you grow up to be true,
May you always know the truth
And see the lights surrounding you.
May you always be courageous,
Stand upright and be strong,
May you stay forever young,
Forever young, forever young,
May you stay forever young.

May your hands always be busy,
May your feet always be swift,
May you have a strong foundation
When the winds of changes shift.
May your heart always be joyful,
May your song always be sung,
May you stay forever young,
Forever young, forever young,
May you stay forever young.

Για πάντα νέος
Ο Θεός να σε ευλογεί και να σε προστατεύει πάντα,
είθε να πραγματοποιηθεί κάθε σου ευχή.
Είθε πάντα να βοηθάς τους άλλους
και να σε βοηθούν οι άλλοι.
Μακάρι να χτίσεις μια σκάλα προς τα άστρα
και να σκαρφαλώσεις σε κάθε σκαλί
και να παραμείνεις για πάντα νέος.
Ες αεί νέος,
μακάρι να παραμείνεις για πάντα νέος.

Μακάρι όσο μεγαλώνεις, να μάθεις να είσαι δίκαιος,
να μάθεις να είσαι αληθινός στον λόγο σου,
να έχεις πάντοτε επίγνωση της αλήθειας
και να βλέπεις όλα τα φώτα που σε περιβάλλουν.
Είθε το θάρρος σου να υπάρχει πάντα.

Να ορθώνεις ανάστημα και να ενδυναμώνεσαι
και να παραμείνεις για πάντα νέος.
Ες αεί νέος,
μακάρι να παραμείνεις για πάντα νέος.

Τα χέρια σου πάντα να καταπιάνονται με κάτι
και να είσαι πάντοτε ένας ευέλικτος δρομέας.
Είθε να στέκεσαι πάντα γερά στα πόδια σου
όταν ο καιρός γείρει εις βάρος σου τη ζυγαριά.
Και μακάρι στην καρδιά σου να υπάρχει μόνο χαρά,
είθε το τραγούδι σου να το τραγουδούν πάντα 24
και να παραμείνεις για πάντα νέος.
Ες αεί νέος,
μακάρι να παραμείνεις για πάντα νέος.

Μοίρα μου έγινες

Τη νύχτα, τη νύχτα είχα μάρτυρα
και τ' άστρα των φιλιών σου
που έλεγες άλλη, έλεγες άλλη δε θα μπει
στο κάστρο των ματιών σου.

Κι όσο μου φεύγεις μακριά
τόσο η φλόγα σου με καίει και με σβήνει,
σαν τη θάλασσα στα βράχια με ρίχνει
μοίρα μου έγινες και φεύγεις μακριά
μοίρα μου έγινες...

Εκεί που ο ήλιος, εκεί που ο ήλιος δεν περνά
κι ούτε φεγγάρι πιάνει
τον άγριο πόθο, τον άγριο πόθο τραγουδάει
ό,τι αγαπάει και χάνει.

Κι όσο μου φεύγεις μακριά
τόσο η φλόγα σου με καίει και με σβήνει,
σαν τη θάλασσα στα βράχια με ρίχνει
μοίρα μου έγινες και φεύγεις μακριά
μοίρα μου έγινες...

You became my destiny

I had night, I had night as a witness
and the stars of your kisses

that you were saying no one, you were saying that no one else
will get in the castle of your eyes.

And the more you're going away
the more your flame burns me and extinguishes me,
like the sea it throws me on the rocks
you became my destiny and you're going away
you became my destiny...

There where the sun doesn't come
and neither the moon does
the wild passion, it sings the wild passion
what loves and loses

And the more you're going away
the more your flame burns me and extinguishes me,
like the sea it throws me on the rocks
you became my destiny and you're going away
you became my destiny...

I shall be released

They say ev'rything can be replaced
Yet ev'ry distance is not near
So I remember ev'ry face
Of ev'ry man who put me here
I see my light come shining
From the west unto the east
Any day now, any day now
I shall be released

They say ev'ry man needs protection
They say ev'ry man must fall
Yet I swear I see my reflection
Some place so high above this wall
I see my light come shining
From the west unto the east
Any day now, any day now
I shall be released

Standing next to me in this lonely crowd
Is a man who swears he's not to blame
All day long I hear him shout so loud

Crying out that he was framed
I see my light come shining
From the west unto the east
Any day now, any day now
I shall be released

Θα ελευθερωθώ

Λένε ότι όλα μπορούν να αντικατασταθούν.
Ωστόσο, κάθε απόσταση δεν είναι κοντά
Έτσι θυμάμαι κάθε πρόσωπο
Από κάθε άντρα που με έβαλε εδώ.

Βλέπω το φως μου να λάμπει
Από τη δύση προς την ανατολή
Από μέρα σε μέρα, από μέρα σε μέρα
Θα ελευθερωθώ.

Λένε ότι κάθε άνθρωπος χρειάζεται προστασία.
Λένε ότι κάθε άνθρωπος πρέπει να πέσει
Αλλά ορκίζομαι ότι βλέπω την αντανάκλασή μου.
Κάπου τόσο ψηλά πάνω από αυτόν τον τοίχο

Βλέπω το φως μου να λάμπει
Από τη δύση προς την ανατολή
Από μέρα σε μέρα, από μέρα σε μέρα
Θα ελευθερωθώ.

Στέκεται δίπλα μου σε αυτό το μοναχικό πλήθος
Είναι κάποιος που ορκίζεται ότι δεν φταίει.
Κάθε βράδυ, τον ακούω να φωνάζει τόσο δυνατά.
Φωνάζοντας ότι τον παγίδευσαν.

Βλέπω το φως μου να λάμπει
Από τη δύση προς την ανατολή
Από μέρα σε μέρα, από μέρα σε μέρα
Θα ελευθερωθώ.

Βλέπω το φως μου να λάμπει
Από τη δύση προς την ανατολή
Από μέρα σε μέρα, από μέρα σε μέρα
Θα ελευθερωθώ.

Vocal Instrumental Ensemble Conservatorio Puccini -
Liceo Cardarelli La Spezia, Choir Master Marta Salvatori,
Conductor Federico Bardazzi

www.prokopiosartsfestival.com
www.conssp.it
www.istitutocardarelli.edu.it
www.aefonline.eu
www.operanetwork.net